

# Juridiska aspekter på kommunernas roll i arbetsmarknadspolitiken

Arbetsmarknads- och näringslivsdagarna

Uppsala den 16 mars 2017



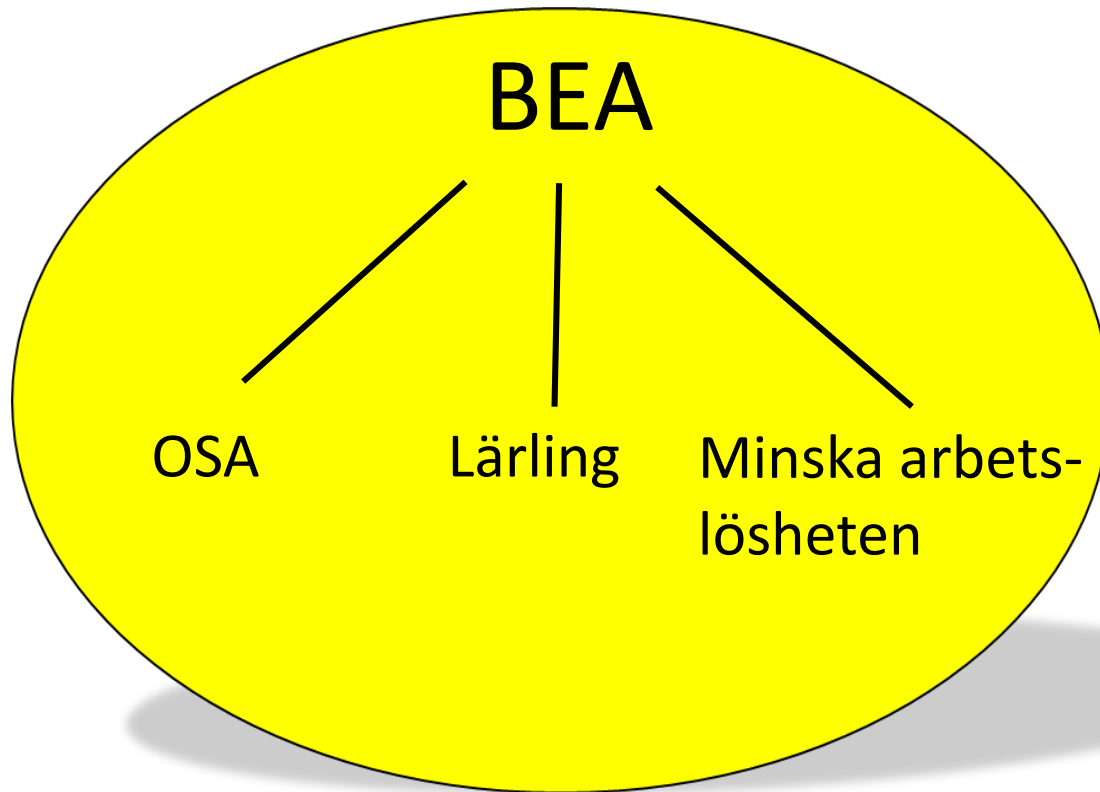
PACTA



Sveriges  
Kommuner  
och Landsting

# Kollektivavtal

# Bestämmelser för arbetstagare i arbetsmarknadspolitiska insatser



Stärka arbetstagarens möjligheter att få ett reguljärt arbete

# Feriearbetande ungdomar



**Allmänna  
bestämmelser - AB  
tillämpas i  
normalfallet för  
feriearbetande  
ungdomar**



PACTA



Sveriges  
Kommuner  
och Landsting

# Kommunalrättsliga befogenheter



PACTA



Sveriges  
Kommuner  
och Landsting

# Arbetsmarknadspolitik och kommuner

- Arbetsmarknadspolitiken är huvudsakligen en statlig uppgift
- Kommunerna har rätt att frivilligt göra kompletterande insatser



PACTA



Sveriges  
Kommuner  
och Landsting

# Allmänna kommunala befogenheter

- Den allmänna kommunala kompetensen i 2 kap. kommunallagen finns i botten, följande principer gäller
- Allmänintresset och lokaliseringsprincipen - förbud mot understöd till enskild
- Likställighetsprincipen
- Retroaktivitetsförbudet
- Allmännyttig kommunal näringsverksamhet
- Allmänt näringslivsfrämjande åtgärder - understöd till enskild näringsidkare ej tillåtet (endast om synnerliga skäl)



PACTA



Sveriges  
Kommuner  
och Landsting

# Allmänna befogenheter

- Allmänna kommunala befogenheter 2 kap 1 § KL
- *Kommuner och landsting får själva ha hand om sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens eller landstingets område eller deras medlemmar och som inte ska handhas enbart av staten, en annan kommun, ett annat landsting eller någon annan*
- Sätter en gräns för kommunernas agerande. Utrymmet för kommuner att göra insatser inom arbetsmarknadspolitikens område enbart med stöd av 2:1 KL, är i det närmaste obefintligt
- Riksdagen kan genom lag göra utvidgningar av kommunala befogenheter inom olika områden.



PACTA



Sveriges  
Kommuner  
och Landsting



# Kommunala befogenheter på arbetsmarknadspolitikens område

- Särskilda befogenheter inom området är, 6 kap 2 § lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter (befogenhetslagen)
- *”Kommuner får, efter överenskommelse med Arbetsförmedlingen, anordna aktiviteter för deltagare i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Regeringen meddelar föreskrifter om under vilka förutsättningar Arbetsförmedlingen får ingå sådana överenskommelser samt om innehållet i överenskommelserna.”*
- Och Lag om arbetslöshetsnämnd 1944:475.



PACTA



Sveriges  
Kommuner  
och Landsting

# Kommunala befogenheter på arbetsmarknadspolitikens område

- Bestämmelsen i 6 kap 2 § befogenhetslagen är överförd från lagen (2007:1360) om kommuners medverkan i arbetsmarknadspolitiska åtgärder.
- Proposition 2007/08:1, Utg. Omr. 13. Sid 75-76.
- Kommunen ska själv anordna aktiviteterna ifråga. Ex. vis praktikplatser
- Arbetsförmedlingen och andra kompletterande aktörer ska tillhandahålla jobbcoacher och annan vägledning för den arbetslöse.



PACTA



Sveriges  
Kommuner  
och Landsting

# Sysselsättning för funktionshindrade

Sysselsättning för personer med funktionshinder, 3 kap 1 § lag om vissa kommunala befogenheter

*”Kommuner får bedriva näringsverksamhet i syfte att ge personer med funktionshinder anställning om de inte i tillräcklig omfattning inom kommunen kan få lämpliga anställningar på annat sätt och 1. verksamheten är anordnad så att den är särskilt lämpad för personer med funktionshinder och 2. anställning sker efter anvisning av Arbetsförmedlingen, eller efter AF:s medgivande av kommunens socialnämnd.”*



PACTA



Sveriges  
Kommuner  
och Landsting

# Konkurrensrätt

# Två konkurrensrättsliga aspekter

- Kommunallagen 2 kap 8 §;

*8 § Kommuner och landsting får genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen eller landstinget. Individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare får lämnas bara om det finns synnerliga skäl för det*

- Det EU-rättsliga förbudet mot statligt stöd

10 § andra stycket punkten 5.  
Förordning (2015:503) om särskilt anställningsstöd  
*"en statlig eller kommunal myndighet under förutsättning att arbetsuppgifterna inte utgör **ett led i verksamhet som går ut på att erbjuda varor eller tjänster på en marknad.**"*



PACTA



Sveriges  
Kommuner  
och Landsting

# Finns det några konkurrensutmaningar när företag tar emot placeringar?

- Kommunalrättsligt;
  - är det **ett individuellt inriktat** stöd till ett företag att få tillgång till en extra hand?
  - Är det ett synnerligt skäl?
- En fråga om statligt stöd?
  - Vad är ett företag och vad är ekonomisk verksamhet?
  - Offentliga medel, selektivitet, risk för konkurrensskada och påverka handeln mellan medlemsstater...
  - Drakonisk lagstiftning - ansvar för återkrav.



P A C T A



Sveriges  
Kommuner  
och Landsting

# Arbetsmiljöansvar

# Arbetsgivarens regelträd





# Skillnad: arbetsmiljö- och straffansvar

## ARBETSMILJÖANSVAR

- AML
- **Förebyggande** syfte
- Ligger på juridisk person
- Kan ej flyttas
- AG fördelar uppgifter
- Fördelas i förväg
- Lätt att tydliggöra

## STRAFFANSVAR

- AML och BrB
- **Sanktionande** syfte
- Riktat mot fysisk person/företagsbot
- Kan hamna på olika personer
- Domstol beslutar
- Straff bestäms efter olycka
- Ofta komplicerat att fastställa



PACTA



Sveriges  
Kommuner  
och Landsting

- Arbetsmiljöansvaret ligger på juridisk person
- Regler minderåriga AFS 2012:3
- Kategorier: Yngre barn, Äldre barn och Ungdom
- Hållbar start på arbetslivet viktigt
- Viktigt att minska distans mellan studier och arbete
- Hälsoklyftor ökar – fysisk inaktivitet
- Unga överrepresenterade i olyckor
- Hjärnans utveckling pågår tills 25-årsåldern



PACTA



Sveriges  
Kommuner  
och Landsting

# Medverkande

Samtalsledare:

Mia Hemmestad, utredare, avdelningen för utbildning och arbetsmarknad

Talare:

Phia Moberg, förhandlare, avdelningen för arbetsgivarpolitik

Staffan Wikell, förbundsjurist, avdelningen för juridik

Helena Linde, förbundsjurist, avdelningen för juridik

Gunnar Sundqvist, utredare, avdelningen för arbetsgivarpolitik



PACTA



Sveriges  
Kommuner  
och Landsting